

in nadaljeval raziskovanja, šele aprila 1904 je prišel na Novo Zelandijo. Scott je spoznal takrat in potem vsi drugi, da je najhitreje mogoče priti do tečaja, če gremo od Viktorija-dežele proti jugu. — Francoz Charcot se je mudil tedaj tudi na jugu, a ni imel toliko sreče.

Spoznali so bili tudi, da je veliko lažje potovati proti južnemu tečaju kakor pa proti severnemu, ker imamo pod seboj celino, sicer pokrito z ledom, a vendar stanovitno, dočim ni na severu drugega kot led, premikajoč se po tokovih. Scottov spremljevalec Shackleton se je podal tri leta za njim (1907) zopet proti jugu in prišel 1909 do 88° 23' S, bil oddaljen od tečaja torej samo še 178 hm; a ker ni imel živeža, je moral nazaj. Tovariš Shackletonov, David, je določil tudi lego južnega magnetnega tečaja.

Leta 1910. odide na kraj svojega nekdanjega delovanja vnovič Scott na ladji „Terra Nova“, a kar naenkrat izve svet, da si je izvolil isti cilj Norvežan Roald Amundsen. (Na potu proti jugu so sicer tudi Nemci, Japonci in Avstralci, a imajo večinoma samo znanstvene naloge.)

Amundsen je bil enkrat že v Antarktiki, z Belgijci 1898—99, a torišče njegovega delovanja je Se-

verno Ledeno morje. Ko se je mudil 1901 v severovzhodni Grenlandiji, je sklenil zopet določiti lego severnega magnetnega tečaja (prvi je bil Roß), si dal zgraditi ladjo „Gjøa“ ter se podal na pot. Dosegel je svoj namen, a posrečilo se mu je še nekaj drugega, takorekoč mimogrede, izvršil je severozahodno pasažo, kar se dotedaj ni posrečilo še nikomur. Potovanje je trajalo od leta 1903. do 1906., 19. oktobra 1906 je bil v S. Francisco v Ameriki.¹

Zopet je hotel na sever, a ni imel sredstev; le malo je zbral — vsaj po njegovem mnenju —, kajti zanimanje za severne pokrajine se je bilo po odkritju tečaja (1909, Peary) ohladilo. Mislil si je, za jug bo pa zadostovalo, opremil je slavno Nansenovo ladjo „Fram“ in odšel v Atlantik. Vsi so mislili, da gre na sever, a kmalu se je izvedelo, da je njegov namen odkritje južnega tečaja, zopet tako „mimogrede“, da bi potem lažje dobil sredstva za dolgotrajna raziskovanja v krajih prejšnjega svojega delovanja.

(Konec.)

Dr. V. Šarabon.

¹ Hassert pravi: Die Gjøa-Expedition gehört zu den hervorragendsten Polarreisen der neuesten Zeit und kann in jeder Beziehung als eine bedeutende Leistung gelten.

Naše slike.

Knez Trubeckoj je znamenit ruski plastik. Njegove figure so močno karakterizirane in sigurne v svojem učinku. „Grof Tolstoj za plugom“ kaže, da se je knez Trubeckoj globoko zamislil v duha jasnopoljanskega filozofa. Knez Trubeckoj karakterizira tako močno, da pride že na mejo karikature, kar kaže zlasti njegova plastika „...ki se od mrhovine rede“, huda obtožba zoper nezumno uživanje v takozvanih „boljših krogih“.

Vaclav Brožík je znamenit češki zgodovinski slikar. V „Trubadurju“ je porabil svoje zgodovinske študije za bolj svobodno koncepcijo. „Trubadur“, pevec ljubkih pesmi, pride na dvor, in vse očara s svojo pesmijo.

Mirovni kongresi, ki so se vršili s toliko slovesnostjo, niso dosegli nobenega uspeha. Ko so se diplomatje zvito pogovarjali o miru, pa je Krupp lil topove. Krupp ima v Essenu ob Ruhri velikaško tvornico za

topove. Na strani 147. vidimo dvorano, kjer so že izgotovljeni topovi.

Povodni čevelj. Avtomobil, bicikelj, motor, aeroplan, zrakoplov — in povodni čevelj! Tudi po vodi moramo naprej. Za promeniranje po vodi je iznajden zdaj čevelj (stran 156.), s katerim se baje jako varno hodi, seveda le po mirni vodi.

Vojska v Tripolisu je prišla na mrtvo točko. Lahine morejo naprej. Arabci jim pa s svojimi napadi prizadevajo velike sitnosti. Italijani so zanesli v Afriko tudi kolero. Trupla ustreljenih Arabcev so nepokopana ležala dolgo po cestah in tako pospeševala epidemijo.

Z BOJIŠČA: KOLERA V TRIPOLISU.